

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

МЕДСЕСТРИНСТВО В ОНКОЛОГІЇ ТА ПАЛІАТИВНА
МЕДИЦИНА

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	молодший спеціаліст, фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	ІІІ МС-11-13
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра клінічного медсестринства, акушерства та гінекології
Викладачі курсу	Яворська Наталія Володимирівна
Контактна інформація викладачів	E-mail:
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Модулів – 2 Рік підготовки – 3 Семестр – VI Диф.залік - VI семестр Лекції – 16 год. Практичні заняття – 56 год. Самостійна робота – 48 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Медсестринство в онкології та паліативна медицина» є нормативною дисципліною зі спеціальності Сестринська справа. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для вирішення професійних завдань, формування у сестер медичних професійних знань і навичок, наукового підходу вивчення принципів обстеження, діагностики, лікування; підвищення професійних та наукових знань для виконання своїх функцій в межах етично-правової бази, формування клінічного, критичного і системного мислення та використання інформаційних технологій і ресурсів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: алгоритм надання медсестринської допомоги згідно етапів медсестринського процесу при найпоширеніших онкологічних захворюваннях; класифікація, етіологія, патогенез, клінічна картина, принципи лікування та профілактики основних онкологічних захворювань.
Мета та цілі курсу	Формування знань, практичних умінь та навичок при здійсненні догляду за

пацієнтами з онкологічними захворюваннями згідно з медсестринським процесом, вирішувати проблеми та потреб пацієнта в межах компетенції сестри медичної-бакалавра.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: вивчення етіологічних факторів, етапів медсестринського процесу при онкологічних захворюваннях, вдосконалення умінь та навичок виконання медсестринських маніпуляцій з лікувальною та діагностичною метою, надання кваліфікованої долікарської допомоги, оволодіння майстерністю спілкування сестри медичної з пацієнтами та їх оточенням, навчання пацієнта та (або) членів його сім'ї необхідним навичкам догляду в домашніх умовах, формування професійного мислення при виявленні та вирішенні проблем пацієнта, догляді.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні

знати:

- сучасні тенденції розвитку онкології;
- основні поняття фундаментальної та клінічної онкології;
- основні теорії канцерогенезу;
- біологію пухлинного росту;
- визначення онкологічних захворювань, їх етіологію;
- особливості клінічного перебігу онкологічних захворювань;
- потенційні проблеми (ускладнення) при онкозахворюваннях;
- методи обстеження пацієнта;
- основні діагностичні методи досліджень для діагностики та моніторингу онкологічних захворювань;
- принципи лікування та профілактичні заходи онкозахворювань;
- етапи медсестринського процесу;
- значення додаткових (лабораторних, інструментальних) методів обстеження;
- методи пропаганди здорового способу життя;
- види та ведення медичної документації;
- основи медсестринської етики та деонтології;
- правила техніки безпеки під час роботи;
- роль і завдання сестри медичної в лікувально-діагностичному процесі;
- посадові обов'язки сестри медичної, чинні накази та інструктивні листи МОЗ України, обласного Департаменту охорони здоров'я;

вміти:

- здійснювати етапи медсестринського процесу під час догляду за пацієнтами;
- проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження пацієнта;
- оцінювати стан пацієнта;
- сформулювати попередній діагноз;
- аналізувати результати лабораторних досліджень та на їх підставі оцінювати інформацію щодо діагнозу хворого;
- виконувати всі види ін'єкцій (внутрішньом'язеві, внутрішньовенні, підшкірні, внутрішньошкірні);
- проводити підготовку та забір біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- проводити підготовку пацієнта до інструментальних методів обстеження;
- виконувати заходи, спрямовані на підтримання інфекційної безпеки, санітарно-протиепідемічного та лікувально-охоронного режимів закладів охорони здоров'я (ЗОЗ);
- самостійно працювати з науковою та навчально-методичною літературою;
- здійснювати пошук та узагальнювати наукову інформацію;
- підготувати пацієнта до лабораторних досліджень;

	- підготувати пацієнта до діагностичних та лікувальних маніпуляцій; - підготувати пацієнта до інструментальних обстежень; - здійснювати догляд за пацієнтами зі стомами; - проводити профілактику ускладнень в післяопераційному періоді; - комунікувати з пацієнтами та їх оточенням; - дотримуватись принципів медичної етики та деонтології; - вести облік використання отруйних та сильнодіючих засобів, наркотиків; - заповнювати медичну документацію; - проводити санітарно-просвітницьку роботу; - дотримуватися правил техніки безпеки під час роботи з медичним інструментарієм, обладнанням, кров'ю та біологічними рідинами організму.
Програмні результати навчання	Згідно з вимогами ОПП дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей: інтегральна: – здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов загальні: – Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності. – Здатність спілкуватися українською мовою, як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою. – Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. – Здатність вчитися та бути сучасно навченим. – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. – Здатність діяти на основі етичних та деонтологічних міркувань (мотивів). – Навички міжособистісної взаємодії. спеціальні (фахові, предметні): – Здатність застосовувати сукупність навичок (умінь) та медичних засобів, втручань та дій для обстеження пацієнтів. – Здатність застосовувати професійні та правові стандарти медсестринської практики. – Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах. – Здатність задовольняти потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медичних втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та відповідні фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля. – Здатність доцільно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь) та медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності / інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб, толерантної та неосудної поведінки. – Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь) та медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на

основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

- Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь) та медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та взятті матеріалу для лабораторних досліджень.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь) та медичних засобів, втручань та дій при застосуванні фармакологічних засобів.
- Дотримування принципів інфекційної безпеки та збереження здоров'я при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта/клієнта.
- Забезпечення високої якості професійної діяльності, направленої на збереження і зміцнення здоров'я, профілактику захворювань й інформування та навчання пацієнтів та членів його родини.
- Здатність застосовувати сукупність професійних навичок (умінь) та медичних засобів, втручань та дій для надання невідкладної допомоги.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (умінь) та медичних засобів, втручань та дій для відновлення здоров'я (реабілітації).
- Здатність надавати долікарську допомогу пораненим і хворим в умовах бойових дій та в осередках надзвичайних ситуацій.

Когнітивна сфера

- Вибрати найбільш доцільні навички (уміння), медичні засоби, втручання та дії для застосування у практичних ситуаціях.
- Застосувати знання української мови для усної комунікації та при веденні медичної та іншої ділової документації.
- Застосувати комп'ютерні та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів діяльності.
- Відтворити навчальний матеріал усно/письмово/при виконанні типових професійних задач в імітованих умовах.
- Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді.
- Застосовувати навички ефективної комунікації з пацієнтами, членами їх родини та іншими медичними працівниками в імітованих ситуаціях.
- Інтерпретувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.
- Визначити проблеми пацієнта при різних станах і захворюваннях у різні вікові періоди життя (включаючи процес вмирання).
- Описати заходи, спрямовані на профілактику захворювань.
- Розробляти плани навчання пацієнтів та членів їх родини.

Емоційна сфера

- Дотримуватися принципів професійної етики, толерантної та неосудливої поведінки.
- Вибрати тактику спілкування з пацієнтами, членами їх родини та колегами, враховуючи соціальні, культурні, психологічні та релігійні відмінності в клінічних та імітованих ситуаціях.
- Дотримуватися принципів загальнолюдської моралі та поваги до людської гідності.
- Слідувати принципам екологічного виховання.

Психомоторна сфера

- Слідувати правилам безпеки життєдіяльності, техніки безпеки і охорони праці.

	– Демонструвати навички оцінки функціонального стану пацієнта, підготовки його до діагностичних досліджень та взяття матеріалу для лабораторних досліджень, в тому числі в імітованих ситуаціях, на фантомах і муляжах. – Демонструвати навички застосування фармакологічних засобів, в тому числі в імітованих ситуаціях, на фантомах і муляжах. – Практикувати безпечну поведінку щодо збереження здоров'я при виконанні медичних процедур і маніпуляцій, в тому числі в імітованих ситуаціях, на фантомах і муляжах. – Впровадити план навчання пацієнта та членів його родини.
--	---

Політика курсу	Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами. Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт. Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача. Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.
-----------------------	---

Структура курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація онкологічної допомоги в Україні. Передпухлинні захворювання. Сучасні принципи діагностики та лікування злоякісних пухлин	2
2	Пухлини голови, щелепно-лицевої ділянки, ший	2
3	Пухлини органів травної системи	2
4	Пухлини органів дихальної системи	2
5	Пухлини шкіри, м'яких тканин, кісток	2
6	Пухлини матки, яєчників, грудної залози	2

7	Пухлини сечової і чоловічої статеві системи	2
8	Основи паліативної медицини	2
	Разом:	16

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація онкологічної допомоги в Україні	4
2	Сучасні принципи діагностики злоякісних пухлин. Передпухлинні захворювання	4
3	Сучасні принципи лікування злоякісних пухлин	4
4	Медсестринський процес при пухлинах голови, шиї, їх органів	4
5	Медсестринський процес при пухлинах органів травної системи	4
6	Медсестринський процес при пухлинах органів дихальної системи	4
7	Модульний контроль 1. Організація онкологічної допомоги в Україні. Сучасні принципи діагностики та лікування злоякісних пухлин. Пухлини голови, шиї, органів травної і дихальної систем	4
8	Медсестринський процес при пухлинах шкіри, м'яких тканин, кісток	4
9	Медсестринський процес при пухлинах матки, яєчників, грудної залози	4
10	Медсестринський процес при пухлинах сечової і чоловічої статеві системи	4
11	Паліативна та хоспісна медична допомога	4
12	Паліативна допомога при синдромі хронічного болю	4
13	Паліативна допомога інкурабельним хворим та з ВІЛ	4
14	Модульний контроль 2. Пухлини шкіри, м'яких тканин, кісток, сечової та статеві систем. Основи паліативної медицини	4
	Разом:	56

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностика метастазів при невідомих первинних пухлинах	2
2	Види профілактичних оглядів	2
3	Хімічний та радіаційний канцерогенез	2
4	Онкогени та гени супресори пухлинного росту	2
5	Особливі вимоги при роботі з цитостатиками, їх введення	2
6	Специфічні симптоми в онкології (відраза до м'ясної їжі, безбольова жовтяниця тощо)	2
7	Поняття «онконастороженість»	2
8	Поліхіміотерапія в лікуванні пухлин стравоходу та щитоподібної залози	2
9	Профілактика диспептичного синдрому. Особливості харчування онкопацієнтів	2
10	Обтураційна жовтяниця: етіологія, клінічні ознаки, лабораторні показники. Особливості догляду за пацієнтами	2
11	Особливості догляду за пацієнтами зі стомами	2
12	Клінічні ознаки легеневої кровотечі. Невідкладна допомога	2
13	Підготовка до МК 1	2
14	Реабілітація пацієнтів із злоякісними захворюваннями м'яких тканин і кісток (адаптація до фізичного дефекту)	3

15	Фізичні вправи для плечового та ліктьового суглобів в післяопераційному періоді після мастектомії	3
16	Основні методи діагностики (скринінгу) раку різної локалізації на ранніх стадіях	2
17	Невідкладні стани в онкології	2
18	Сучасний розвиток паліативної та хоспісної допомоги у світі	2
19	Особливості підтримки ментальної функції в паліативних пацієнтів	2
20	Хоспіси	2
21	Стадії прийняття за Кюблер-Росс. Догляд за пацієнтами в термінальній фазі	2
22	Біоетика в паліативній медицині. Евтаназія	2
23	Підготовка до МК 2	2
Разом:		48

Література для вивчення дисципліни	Основна (базова): - Онкологія: підручник (ВНЗ I-III р.а.) / В.В. Севідов, Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр. ВСВ «Медицина», 2015. - Онкологія: підручник / Г.В. Бондар, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук, Ю.В. Думанський та ін. — 2-е видання., ВСВ «Медицина», 2019. - Медсестринство в онкології: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / Л.М. Ковальчук, О.М. Парійчук, І.І. Романишин та ін.; за ред. Л.М. Ковальчука. — 2-е вид., випр. ВСВ «Медицина», 2013. - Паліативна та хоспісна допомога: підручник/ Ю. І.Губський – «<u>Нова Книга</u>», 2017. Додаткова: - Медсестринство в хірургії: Навч. посібник / М.Б. Шегедин, С.Ф. Шустакевич, В.С. Журомський. - К.: Медицина, 2008.																																										
Поточний та підсумковий контроль	Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов’язковим виставленням оцінки. Підсумковий контроль проводиться у вигляді модульних контролів (тестові завдання та контроль практичних навичок).																																										
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Форми та методи, які будуть використовуватися під час навчального процесу: лекції, презентації, дискусії. У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom. Лекції та семінарські заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних. Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).																																										
Необхідне обладнання	У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom. У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.																																										
Критерії оцінювання	<table><tr><th colspan="10">Схема нарахування та розподіл балів</th></tr><tr><th colspan="6">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th><th rowspan="3">СМО</th><th rowspan="3">ПМО</th><th rowspan="3">ECTS</th><th rowspan="3">За національною шкалою</th></tr><tr><th colspan="6">Модуль 1</th></tr><tr><th>T1</th><th>T2</th><th>...Tn</th><th>САП</th><th>МК 1</th><th>МО</th></tr><tr><td>4</td><td>4</td><td>3</td><td>73</td><td>75</td><td>74</td><td>74</td><td>74</td><td>C</td><td>добре</td></tr></table>	Схема нарахування та розподіл балів										Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО	4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре
Схема нарахування та розподіл балів																																											
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою																																		
Модуль 1																																											
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																						
4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре																																		

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;
САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;
МК - модульний контроль;
МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;
СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;
ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Перелік питань до диф. заліку

1. Сучасний стан онкологічної служби в Україні.
2. Організація онкологічної допомоги.
3. Правила техніки безпеки. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскретам хворих. Складання плану заходів профілактики поширення ВІЛ-інфекції, гепатиту С.
4. Диспансеризація та облік онкологічних хворих.
5. Організація та проведення профілактичних медичних оглядів.
6. Аналіз причин запущених форм захворювання.
7. Реабілітація онкологічних хворих.
8. Медична етика і деонтологія.
9. Передпухлинні захворювання.
10. Лікарсько-трудова експертиза.
11. Сучасні принципи діагностики та лікування злоякісних пухлин.
12. Ендоскопічні та цитологічні методи дослідження в діагностиці пухлинних захворювань.
13. Рентгенодіагностика пухлин.
14. Принципи променевої терапії онкологічних хворих.
15. Променева терапія основних локалізацій онкологічних процесів.
16. Роль хіміотерапії в лікуванні онкологічних хворих.
17. Правила виписування лікарських засобів.
18. Догляд за онкологічними хворими в післяопераційний період.
19. Рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки.
20. Рак печінки та підшлункової залози.
21. Рак легенів.
22. Злоякісні захворювання шкіри.
23. Рак грудної залози.
24. Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток.
25. Лімфогранульоматоз.
26. Рак шийки і тіла матки.
27. Пухлини яєчників.
28. Трофобластична хвороба.
29. Пухлини сечової і статевих систем.

	30. Передпухлинні захворювання та злоякісні пухлини губ і слизової оболонки порожнини рота. 31. Пухлини гортані, носоглотки, приносових пазух, рота, глотки. 32. Рак щитоподібної залози.
Перелік практичних навичок	1. Провести суб'єктивне та об'єктивне обстеження онкологічного пацієнта. 2. Транспортувати онкологічних пацієнтів за призначенням. 3. Тракувати результати інструментальних обстежень та лабораторних досліджень. 4. Виконувати маніпуляції, що застосовуються в онкологічній клініці: внутрішньовенні, внутрішньом'язеві та підшкірні ін'єкції. 5. Асистувати лікарю під час катетеризації підключичної вени. 6. Асистувати лікарю під час діагностичних вишкрібів порожнини матки, проведення електроексцизій, цистоскопії. 7. Готувати пацієнтів до хірургічних втручань, проведення променевої та хіміотерапії. 8. Готувати набори хірургічного інструментарію. 9. Готувати та вводити хіміотерапевтичні засоби. 10. Перев'язувати прооперованих онкологічних пацієнтів. 11. Запобігати можливим ускладненням у післяопераційному періоді та внаслідок проведення хіміо- та променевої терапії. 12. Надавати невідкладну допомогу при ускладненнях онкологічних захворювань. 13. Дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці під час роботи з електроприладами; протиепідемічного режиму, профілактики хірургічної інфекції, особистої безпеки при обстеженні, виконанні маніпуляцій, заборі біологічного матеріалу на дослідження тощо.
Опитування	З метою оцінювання якості курсу буде надано анкету для заповнення студентами по завершенню курсу